

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Filologie și studii culturale
1.4 Domeniul de studii	Filologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Literatura engleză pentru copii și tineret
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	7.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fantastic și fantezie în literatura pentru copii și tineret				
2.2 Aria de conținut	<i>Primar</i> : Literatură de expresie engleză. Literatură pentru copii. <i>Secundar</i> : Teorie literară (teoria genurilor). Teoria lumilor secundare.				
2.3 Responsabil de curs	conf. dr. Adrian Oțoiu —		<i>a@otoiu.com</i>		
2.4 Titularul activităților de seminar	conf. dr. Adrian Oțoiu —		<i>a@otoiu.com</i>		
2.5 Anul de studiu	I	2.6 Semestrul	II	2.7 Tipul de evaluare	E
2.8 Regimul discipl.	DA DO				

3. Timp total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar / laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar / laborator	0
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					4
Lectură cărți					94
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					7
Tutoriat					1
Examinări					2
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Fără a fi o condiție limitativă, o oarecare cunoaștere a mitologiei germanice este recomandabilă; aceasta s-a realizat în semestrul I prin cursul de <i>Mitologie germanică</i> .
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Abordarea competență a textului literar în contextul său istoric, social-politic și cultural.</p> <p>Cunoașterea evoluției textului literar în raport cu curente dominante ale epocii.</p> <p>Competențe de utilizare adecvată a instrumentarului critic și hermeneutic contemporan.</p> <p>Competențe în stimularea apetitului pentru lectură în rândul tinerilor.</p> <p>Pricepere în concepția unor activități extracuriculare atractive și cu înalt potențial formativ.</p>
Competențe transversale	<p>Pentru cei care vor avea cariere în afara învățământului:</p> <ul style="list-style-type: none"> – în profesii din zona bibliotecilor – cunoașterea textelor relevante, expertiză în alcătuirea listelor de lecturi recomandate, ghidaj în raport cu profilul psihologic al diferitelor vârste ale cititorilor – în profesii legate de industria cărții (edituri, periodice, medii electronice) – expertiză în domeniul literaturii de tip <i>fantasy</i>, care este foarte populară în rândul adolescenților de azi, capacitatea de a lua decizii editoriale; – în industria spectacolului – capacitatea de a face recomandări privind repertoriile teatrelor de păpuși sau a cercurilor de specialitate; – în rândul profesioniștilor din zona de orientare profesională, consiliere psihologică – capacitatea de folosi textele relevante în raport cu profilul psihologic și de dezvoltare a copiilor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Să echipeze cursantul – în calitatea sa de educator al tinerei generații – cu o cunoaștere de substanță a bogatei literaturi fantastice engleze și americane pentru copii și tineret care oferă o alternativă la realismul moralizant și ilustrativ, și anume plonjarea în fantastic și fantezie.</p> <p>Să-i înarmeze pe viitorii profesori cu capacitatea gândirii critice, a abordării comparative a textelor contemporane din diverse geografii culturale.</p> <p>Să sporească expertiza viitorilor profesori în abordarea literaturii <i>fantasy</i> din perspectiva teoriei culturale și a metodelor critice contemporane (psihocritică, critică arhetipală, <i>subaltern studies</i>, <i>naratologie</i>, <i>structuralism</i>...).</p> <p>Să transforme profesorul de engleză într-un veritabil ghid de lectură a elevilor pe terenul fertil al literaturii anglo-saxone pentru copii și tineret, în condițiile relativei ignoranțe a acestui domeniu în rândul profesorilor de lb. română.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Să pregătească conceptual masterandul pentru a fi în stare să răs-</p>

	<p>pundă întrebărilor pertinente ale copiilor privind statutul ontologic al fantasticului și rolul literaturii fantastice în cunoașterea și înțelegerea lumii.</p> <p>Să diferențieze între diferitele epoci istorice ale fantasticului, între diferitele formule narative, subspecii și teme ale acestuia.</p> <p>Să ofere masterandului pârghii pentru a folosi ficțiunea fantastică pentru a stimula dezvoltarea curiozității și a spiritului cercetător la copii, a ridica întrebări morale privind raportul dintre bine și rău, dintre real și imaginar, pentru a construi caractere capabile să înțeleagă limitele lumii reale.</p> <p>Să învețe profesorul să provoace interogații fertile în mintea copiilor privitoare la ipotezele epistemologice propuse de scenariile epice ale textelor fantastice și <i>fantasy</i>.</p> <p>Să instruiască profesorul în arta „decojirii” literaturii <i>fantasy</i> de cojile sale alegorice și miraculoase, pentru a descoperi, dedesubt, aceleași adevăruri general umane.</p> <p>Să antreneze gândirea critică și creativă a profesorilor, să stimuleze capacitatea acestora de a provoca o gândire similară la elevi.</p> <p>Să dezvolte spiritul estetic și gândirea dezbărată de prejudecăți și stereotipii.</p> <p>Să dezvolte capacitatea de a poziționa genul <i>fantasy</i> în interiorul triunghiului definit de Miraculos (the miraculous), Straniul (the Uncanny) și de Fantastic.</p>
--	--

8. Conținuturi

Conținuturi pe scurt

Coordonate ale fantasticului și fanteziei în literatura pentru copii de expresie engleză: definiții, caracteristici, teme. *Low fantasy* (subiectul cursului de față) versus *High fantasy*.

Prima vârstă de aur a literaturii engleze: Lewis Carroll, Mark Twain, Charles Kingsley, Frank Baum.

A doua vârstă de aur a literaturii engleze: E.M. Barrie, L.P. Travers, Kenneth Grahame, Edith Nesbit.

Fantaziști interbelici: C.S Lewis.

Repere ale *low fantasy* în perioada contemporană (Neil Gaiman, Roald Dahl, Ursula LeGuin, China Miéville).

Teme: Călătoria fantastică a descoperirii de sine; Fantasticul unei lumi numai a copiilor; Fantezia dreptății simbolice; Oniric și fantastic..

(Notă: Deși în planul de învățământ apar 3 ore de curs, acestea se vor împărți în mod egal între curs și „curs seminarizat”, care va fi denumit mai jos „seminar”)

8.1 Curs

8.2 Seminar.

<p>Metode didactice folosite: Prelegerea susținută cu slide-uri PowerPoint. Problematizarea. Studiul de caz. Lucrul cu eșantioane (fragmente) de texte. Proiecția de film.</p>	<p>Metode didactice folosite: Problematizarea. Învățarea prin descoperire. Analiza contrastivă. Experimentul de <i>creative writing</i> cu elevi.</p>
<p>Online: în cazul desfășurării online a cursurilor / seminarilor se vor folosi următoarele mijloace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pagina dedicată a cursului pe platforma Canvas Instructure. Aceasta va fi similară celei de anul trecut https://canvas.instructure.com/courses/2621184 - Cursul se va desfășura pe aplicația de videoconferință BigBlueButton din Canvas, în principal pe baza unor prezentări PowerPoint. - Unele cursuri vor fi înregistrate ca prezentări video, fiind încărcate pe canalul de YouTube al dr. Adrian Oțoiu - Parte a cursului vor fi și fragmente video elaborate de terțe persoane și care vor fi integrate în paginile de prezentare de pe Canvas. - Există pagini speciale pentru întrebări și comentarii privind materialul de curs, iar răspunsurile se vor da fie în scris pe această pagină, fie prin înregistrări audio - Seminarile se vor desfășura în principal ca postări în timp real (și cu limitări de timp pentru fiecare temă de discuție, exact ca într-un seminar face-to-face) pe forumurile de Discussions din Canvas. Concluziile vor fi formulate live în videoconferință BBB (care va funcționa în paralel în tot acest timp). 	

săpt	Curs	h	Seminar	h
1	<p>Definirea fantasticului. Fantasticul ca ezitare la intruziunea supranaturalului în planul zero al lumii empirice, cf. Tzvetan Todorov. „Efectul de fantastic” cf Rachel Bouvet. Castex.</p> <p>Circumscrierea noțiunii de <i>fantasy</i> în spațiul anglo-saxon (Colin Manlove, Brian Attenbury, Ursula LeGuin).</p> <p>Subspecii ale <i>fantasy</i> – tipologiile lui Colin Manlove, Ruth Nadelmann Lynn, Ann Swinfen).</p> <p><i>Mixed fantasy</i> (Pamela Gates et al.) o aproximare anglo-saxonă a <i>le fantastique</i> galic?</p> <p>Tipologia bazată pe teme și ingrediente a Pamelei Gates et al. Diferența între <i>children's fantasy</i> și <i>adult fantasy</i>.</p>	2	<p>Discuții pe eșantioane de scurte texte pentru definirea practică a noțiunilor de: <i>low fantasy</i> (<i>intrusive</i>) și <i>high fantasy</i> (<i>immersive fantasy</i>).</p> <p>Identificarea de teme și subspecii ale <i>fantasy</i> conform tipologiei lui Colin Manlove și a celei a Pamelei Gates et al.</p>	1

săpt	Curs	h	Seminar	h
2	<p>Prima epocă de aur a <i>children's fantasy</i>. Motive pentru retragerea în fantezie (reacția la utilitarianism, Revoluția industrială, mercantilism). Noua viziune asupra copilului inaugurată de romantici. Redefinirea fanteziei ca o recădere în copilăria pre-alfabetică.</p> <p>Charles Kingsley — fantezia darwinistă în apa primordială: <i>The Water Babies</i>.</p>	2	<p><i>The Water Babies</i> de Charles Kingsley (1863). Fantezia reformistului social și a involuției darwiniste.</p>	1
3-4	<p>Lewis Carroll și <i>The first Golden Age of Children's Writing</i> Sens și nonsens, tâlc și absurditate. Logica specială a lumii pe dos. Aventuri în specularitate. Relativizarea legilor din lumea rațională a adulților.</p>	3	<p>Lewis Carroll și lumea pe dos de dincolo de oglindă Rolul jocurilor cu reguli constrângătoare (șah, cărți) în traiectoria Alicei. <i>Alice in Wonderland</i> (1865) și <i>Through the Looking Glass</i> (1871) de Lewis Carroll</p>	2
5	<p>Călătoria fantastică a descoperirii de sine la Frank Baum Călătoria fantastică devenită o cale spre descoperirea de sine. Fundalul realist al romanului lui Frank Baum. <i>Oz</i>, prima franșiză <i>fantazy</i>.</p>	1	<p>Lecțiile vrăjitorului din Oz Fantasticul ca simplu pretext al descoperiri și afirmării de sine. Puterile nebănuite ce se ascund în noi nu au nevoie de vrăjitori pentru a ieși la suprafață. <i>The Wonderful Wizard of Oz</i> de F. Baum (1900)</p>	2
6-7	<p>Fantezia unei lumi doar a copiilor Sindromul Peter Pan — J.M Barrie și Fantezia evadării într-o lume numai a copiilor, unde copiii își sunt sieși suficienți — ca semn al refuzului de a se confrunța cu problemele lumii adulților. Peter Pan ca <i>Puer aeternus</i> cf Marie Louise von Frantz.</p>	2	<p>Copilul care nu voia să crească mare <i>Peter Pan</i> de E.M. Barrie (1911). În paralel cu filmele: <i>Peter Pan</i> (2003), <i>Hook</i> (1991), și <i>Finding Neverland</i> (2004).</p>	4
8	<p>Ansteyan fantasy în epoca edwardiană Edith Nesbit și Fantasticul domesticit. Când pivnița casei devine calea de intrare spre altă lume. Kenneth Grahame și reabilitarea dragonului.</p>	1	<p>Djinn-ul de sub casă <i>Five Children and It</i> de E. Nesbit (1902). În paralel cu: <i>Five Children and It</i>, film Opțional: <i>The Ghost of Thomas Kempe</i> de Penelope Lively</p>	2

săpt	Curs	h	Seminar	h
9	<p>Mary Poppins și provocarea șamanului.</p> <p>Între cele două războaie mondiale asistăm la un reviriment a literaturii pentru copii, în special pe linia fanteziei, ca evaziune de la realitățile dure ale epocii.</p>	1	<p>Mary Poppins</p> <p>Guvernanta înzestrată cu puteri magice deschide o lume nouă copiilor.</p> <p><i>Mary Poppins</i> by P.L. Travers (1934)</p>	2
10	<p>Fantezia compozită și parabola sacrificiului christic</p> <p>C. S. Lewis și seria <i>Narnia</i>. Medievalism, inspirație mitologică și folclorică. Iarna perpetuă și moartea lui Aslan ca metafore biblice.</p>	1	<p>Narnia din inimă</p> <p><i>The Lion, the Witch and the Wardrobe</i> de C.S. Lewis (1950)</p>	2
12	<p>Fantezia bizară și macabră</p> <p>Fantezii gotice, povești care derapează în bizarerie și teroare. Jocuri crude, mașinații infernale, viziuni de coșmar, invazii sinistre, doar uneori raționalizate de umbrela visului.</p>	1	<p>Fantezia bizară și macabră</p> <p><i>The Witches</i> de Roald Dahl (1983)</p> <p>Alternativ, opțional:</p> <p>Lemony Snicket [Daniel Handler], <i>A Series of Unfortunate Events</i>;</p> <p><i>The Gremlins</i> de Roald Dahl;</p> <p><i>Nightmare at Christmas</i>, film, R: Tim Burton</p> <p>Discuție cu traducătorul A. Oțoiu despre dificultățile transpunerii <i>Vrăjitoarelor</i> în limba română</p>	2
13 a	<p>Fantezia dreptății simbolice</p> <p>Inechitatea socială, sărăcia, pot fi îndreptate, iar defectele și viciile individuale pot fi pedepsite în lumea ideală a fanteziei. Nu e vorba doar de educativ, căci pedepsele sunt deseori crude, iar răsplățile nemăsurat de generoase.</p>	1	<p>a) Nedreptatea socială se îndreaptă în planul fantasticului.</p> <p><i>Charlie and the Chocolate Factory</i> de Roald Dahl (1964). Și filmele inspirate din aceasta.</p>	2
13 b	<p><i>Variantă la 13a:</i></p> <p>Secondary world in low fantasy</p> <p>Dublura lumii reale, Doppelgänger-i și conspirația invizibilului subpământean..</p>	1	<p>Ceilalți părinți din casa invizibilă: <i>Coraline</i> de Neil Gaiman (2002)</p> <p>Lumea pe dos din subteranele realității: <i>Un Lun Dun</i> de China Miéville (2007)</p>	2
14	<p>Fantezia crossover</p> <p>Ursula LeGuin. Ambiguitate intertextuală și hibridizare a genurilor.</p>	2	<p>Continuum și dialogism bahtinian:</p> <p><i>A Wizard of Earthsea</i> de Ursula</p>	1

săpt	Curs	h	Seminar	h
	<p>Continuum al antropomorfismului și continuum al punctelor de vedere</p> <p>Fantezia spațiului virtual</p> <p>Literatura pentru copii în epoca internetului și a lumilor virtuale.</p> <p>Studiu de caz: <i>The Web: Dreamcastle</i> de Stephen Bowkett, poveste a confuziei dintre real și <i>web-based imaginary</i>, unde ființe reale, gamer-i ca Surfer se întâlnesc cu creaturile virtuale numite <i>phaces</i>.</p>		<p>LeGuin (1968)</p> <p>O carte pentru copii mai mici, o carte pentru un continuum de vârste, un exercițiu de intertextualitate și autotextualitate:</p> <p><i>Always Coming Home</i> de Ursula LeGuin. Carte ce include colaje intertextuale de fișe de floră și faună, comentarii editoriale, mituri, biografii, descrieri antropologice, un CD cu texte orale.</p>	

8.3 Bibliografie.

* La cărțile „istorice”, clasice, anul este cel al ediției originale. +Majoritatea textelor sunt puse la dispoziție pe TeadingList pe Canvoas, dar și pe website-ul personal kidlit.otoiu.com

Bibliografie primară

- Barrie, J.M. (1911). *Peter Pan*.
- Carroll, Lewis. (1865). *Alice in Wonderland*.
- Carroll, Lewis. (1871). *Through the Looking Glass*.
- Dahl, Roald. (1964). *Charlie and the Chocolate Factory*.
- Dahl, Roald. (1983). *The Witches*.
- Dahl, Roald. (2016). *Vrăjitoarele*, traducere de Adrian Oțoiu, București: Editura Arthur.
- Gaiman, Neil. (2002). *Coraline*.
- Kingsley, Charles. (1863). *The Water Babies*.
- LeGuin, Ursula. (1968). *A Wizard of Earthsea*.
- Lewis, C.S. (1950). *The Lion, the Witch and the Wardrobe*.
- Miéville, China. (2007). *Un Lun Dun*.
- Nesbit, Edith (1902). *Five Children and It*.
- Travers, P.L.. (1934). *Mary Poppins*.
- Ursula LeGuin. (1985). *Always Coming Home*.

Bibliografie critică a literaturii low fantasy:

- Bouvet Rachel (2007). *Étranges récits, étranges lectures. Essai sur l'effet fantastique* (Quebec)
- Butler, Charles. (2006). *Four British Fantasists: Place and Culture in the Children's Fantasies of Penelope Lively, Alan Garner, Diana Wynne Jones, and Susan Cooper*. Lanham, MD: Children's Literature Association and Scarecrow.
- Cadden, Mike. (2005). *Ursula K. Le Guin Beyond Genre: Fiction for Children and Adults*. London: Routledge.
- D'Ammassa, Don. (2006). *Encyclopedia of Fantasy and Horror Fiction*. Facts on File.
- Frantz, Marie Louise von. *Problem of the Puer Aeternus*
- Grilli, Giorgia. (2007). *Myth, Symbol and Meaning in "Mary Poppins": The Governess as Provocateur*. New York/London: Routledge.
- Hunt, Peter and Millicent Lenz. (2001). *Alternative Worlds in Fantasy Fiction*. London/New

York: Continuum.

Manlove, Colin (2003). *From Alice to Harry Potter. Children's Fantasy in England.*

Christchurch NZ: CyberEditions.

Rabkin, Eric S. (1979). *Fantastic Worlds: Myths, Tales, and Stories.* Oxford University Press.

Ripp Safford, Barbara. (1983). *High Fantasy: An Archetypal Analysis of Children's Literature.* Columbia UP.

Sturch, Richard. (2001). *Four Christian Fantasists: A Study of the Fantastic Writings of MacDonald, Lewis, Tolkien* Zürich and Berne: Walking Tree.

Yeoman, Ann. (1998). *Now or Neverland : Peter Pan and the Myth of Eternal Youth : a Psychological Perspective On a Cultural Icon* [Studies in Jungian Psychology By Jungian Analysts]. Inner City Books.

Ford, Paul F. (2005). *Pocket Companion to Narnia. Guide to the Magical World of C.S. Lewis.* PerfectBound.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina lărgeste expertiza profesorilor de limba engleză, a activiștilor culturali, a pedagogilor, a editorilor și publiciștilor interesați de arta pentru copii, oferindu-le acestora terenul propice pentru a mai bună comunicare și interacțiune cu tânărul elev, cititor sau spectator.

10. Evaluare

Pentru **examinări** se va folosi aplicația Quizzes din Canvas Instructure. Aceasta permite extragerea aleatorie a unui număr de întrebări / teme dintr-un "bazin" mai larg, urmată de randomizarea ordinii acestora (precum și a răspunsurilor în cazul testelor grilă), în așa fel încât fiecare student va primi un set diferit de întrebări, ceea ce va reduce la minimum șansele de copiat. Chestionarele se aplică contra cronometru, fără posibilitatea de întoarcere la întrebarea aleatorie. Examenul va fi unul de tip deschis, cu toate materialele pe masă, fiindcă urmărim nu memorarea de date, ci dezvoltarea capacității de corelare a fenomenelor și de sintetizare a achizițiilor de la curs.

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea și înțelegerea diferențelor dintre <i>fantastic</i> , <i>miraculous</i> și <i>uncanny</i> , a locului noțiunii de <i>fantasy</i> . Cunoașterea diverselor subspecii și subtipuri, a reperelor istorico-culturale în istoria genului <i>fantasy</i> .	1. Test scris cu circa 25 întrebări referitoare la istoria prozei de tip <i>low fantasy</i> , la terminologia critică specifică, la tipologiile existente.	30%
	Explicarea unor noțiuni specifice: intruziune, imersiune, . Interpretarea cu forțe proprii a unor texte necanonice puțin cunoscute.	2. Propunere pentru o secțiune într-o antologie anotată de proză <i>fantasy</i> – selecție text, lexic, exerciții de reading comprehension și gramatică	25%

10.5 Seminar	<p>Parcurgerea bibliografiei primare. Capacitatea identificării temei, a atitudinii ideologice, a contextului social-cultural a textului lecturat, precum și a stilisticii acestuia. Capacitatea de angajare în discuții relevante, într-o perspectivă interculturală. Promovarea simțului proporției și a proprietății intelectuale. Promovarea toleranței față de opiniile celuilalt într-o lume a dialogului liber. Deschidere spre interpretări ce relativizează adevărurile aparent cunoscute și fixe.</p>	3. Activitatea la seminar (discuții pe baza textelor primare din bibliografie și a selecțiilor de texte critice). *Online : pe Canvas Discussions	45%
10.6 Standard minim de performanță			
<p>Cerințe pentru nota 5 Lectura dovedită a cel puțin 2 texte din bibliografia primară și a 2 texte din cea critică. Participare minimală la seminarii și/sau pe forum (realizarea a min. 12 puncte). Stăpânirea minimală a noțiunilor de bază.</p> <p>Cerințe pentru nota 10 Lectura dovedită a cel puțin 6 texte din bibliografia primară și a 5 din cea secundară. Capacitatea de a produce și formula în mod coerent și convingător puncte de vedere originale. Stăpânirea operațională a noțiunilor specifice disciplinei.</p>			

Data completării	Titulari	Semnătura
	Curs: conf. dr Adrian Oțoiu	
	Seminar: conf dr. Adrian Oțoiu	
Data avizării în Departament:	Director Departament Lect.dr. Anamaria Fălăuș	
Data aprobării în Consiliul Facultății:	Decan Conf.dr. Ioan Mircea Farcaș	